

JAGTTEST AF GRØNNE KUGLER:

Godkendt af profferne

Gennem fire måneder omkring årsskiftet 2020/21 foretog den britiske jagtjournalist Tim Pilbeam i samarbejde med professionelle jægere og Fieldsports Channel en uafhængig test af blyfrie kugletyper under jagt.

Tim Pilbeam, der var tovholder på testen af blyfrie kugler anvendt på praktisk jagt, er en meget erfaren jæger med mange års erfaring i test af våben og ammunition. Her er han i gang med indskydningen af riflerne. Foto: Heather Pilbeam.

Tekst: Thomas Lindy Nissen **Foto:** Thomas Lindy Nissen m.fl.

VÅBEN/UDSTYR: Tim Pilbeam samarbejdede under testen med 15 erfarne riffelskytter, som tilsammen nedlagde 350 stykker hjortevildt fordelt på arterne muntjak, kinesisk vandrådyr, råvildt, dåvildt og kronvildt. Dyrene, der varierede i størrelse fra 10 kilo op til omkring 90 kilo, blev nedlagt på afstande fra 25-260 meter med 20 forskellige kombinationer af ammunicionsfabrikater og kalibre (.30.06, .308, .270, 6,5x55, 6,5 Creedmore og .243).

Grundig registrering

– Testen blev gennemført som en felttest på praktisk jagt med stalkere, der arbejder professionelt med jagt, og som helt sikkert ikke ville acceptere, hvis kuglerne ikke præsterede det optimale. Med de 15 stalkere, der var udvalgt til testen, vidste vi, at hvis der var noget, som ikke virkede lige så godt som med blykugler – både mht. virkning og til kødødelæggelse – ville vi få det at vide, siger Tim til Jæger.

I det spørgeskema, stalkerne fik udleveret sammen med ammunitionen, blev de bedt om at udfylde følgende data, når et stykke vildt var nedlagt:

- Skudafstand til vildtet.
- Kuglens placering.
- Hvis dyret løb fra stedet, hvor langt løb det?
- Var der forskel i virkning, kødødelæggelse eller andet i forhold til bly?

Derudover dokumenterede skytterne kuglevirkning og skudplacering med fotos.

Et enkelt tvivlstilfælde

– Jeg havde nok forventet, at vi ville få tilbagemelding på, at de tunge kugler simpelthen gik gennem vildtkroppen, uden at vi ville opleve den ønskede ekspansion, med lange flugtafstande som resultat, men ifølge de indsamlede data virker også de tunge kugler fint, konstaterer jagtjournalisten.

Data afslørede, at af de 350 nedlagte dyr var de 203 nedlagt med hoved- eller halsskud (som mange professionelle stalkere foretrækker at anvende i Storbritannien), mens resten var truffet på kroppen. Den gennemsnitlige flugtafstand for de krops-skudte dyr var 18,6 meter.

– Ud af de 350 dyr havde vi en situation, hvor stalkeren skød til et stykke råvildt på ca. 180 meter. Han skød først et dyr, der faldt, hvorefter han afgav skud til et andet, som sprang fra stedet. Efter at han havde stødt dyret et par gange, slap det fra ham. Dagen efter fandt han det forendt, og det viste sig, at kuglen havde truffet rent på skulderbladet. Den 90 grain tunge kobberkugle var dog blev afbøjet, så den passerede gennem toppen af skulderen og toppen af halsen. Om en blykugle ville have virket anderledes i præcis den situation, det ved jeg ikke, siger Tim.

I forbindelse med testen talte man også med vildtslagterier, hvor det kunne konstateres, at der ingen forskel var på kødødelæggelse fra kugler med eller uden bly. En af vildthandlerne, stalker Allison Otway, har spottet en markeds-tendens, der rykker i en grønnere retning også inden for produkter af vildtkød. Hun konstaterede, at hun bl.a. ser en markedsføringsmæssig fordel i, at de grønne alternativer til bly kan anvendes uden problemer. Hun bemærkede dog, at tinkuglerne – som er designet til at fragmentere – havde en

Foto: Tim Pilbeam

Inden den praktiske felttest foretog Tim Pilbeam en improviseret skydebanetest af præcision og ekspansion. Ved Danmarks Jægerforbund har man foretaget en lignende test i samarbejde med Sektion for direkte skydning ved Danske Artilleriregiments Sikkerheds- og Ballistikafdeling. Du finder testen via dette link: <http://kortlink.dk/2b7g6>

tendens til at forårsage større kødødelæggelse end bly, mens kobberkuglerne forårsagede mindre.

Vedholdende modstand

– For Danmarks Jægerforbund har det været essentielt at sætte dagsordenen i forhold til den uundgåelige udfasning af blyholdig ammunition herhjemme. Vi tog derfor selv skridtet mod en grønnere fremtid ved en direkte henvendelse til miljøministeren uden om Vildtforvaltningsrådet, dog vel vidende, at samtlige rådsmedlemmer alligevel ville bakke op om tiltaget, siger HB-medlem for Kreds 7 og formand for Våbenudvalget Marie-Louise M. Achton-Lyng.

– Det er interessant, at når vi kigger mod landene i Syd

Et lille udvalg af de kugler, der blev testet. Under testen blev 15 stalkere tildelt blyfrie kugler i 20 forskellige kombinationer af kalibre og mærker. Foto: Tim Pilbeam.

Stalkerne blev bedt om at fotodokumentere kuglernes præstationer. Her ses udgangshullet i et stykke råvildt nedlagt på 120 meter med en 85 grain Barnes TSX-kugle i kaliber 243. Foto: Tim Pilbeam.

I løbet af de fire måneder, testen løb over, nedlagde de 15 britiske stalkere 350 stykker hjortevildt i størrelser fra kinesisk vandrådyr til kronvildt. Foto: Thomas Lindy Nissen.

> europa, er der stadig vedholdende modstand mod blyfri ammunition – både hvad angår hagl og kugler – hvilket må være udtryk for vanetænkning. Test som den engelske og lignende lavet herhjemme viser jo, at de grønne kugler virker, siger hun og understreger, at et af de vægtigste argumenter for at gå på jagt er, at vi spiser det, vi skyder.

– Og hvorfor så ikke skyde det med velfungerende alternativer, som ikke i lighed med bly er beviseligt giftigt, slutter hun.

Også i England oplever Tim, at overgangen til de grønne alternativer til bly møder vedholdende modstand, men heldigvis kun hos et fåtal.

– Jægere kan være meget traditionsbundne, hvorfor forandringer som disse kan være svære at fordøje for mange, der er vant til ammunition, de kender og stoler på. Bortset fra enkelte jægere, der ikke ønsker forandringer, forstår de fleste, at det er uholdbart at tilvejebringe det fineste kød, som findes, med et giftigt stof som bly. Personligt vil jeg ikke lænere byde min familie vildtkød nedlagt med bly, siger han.

Tiderne skifter

– Vi vil gerne have flere mennesker til at spise vildt året rundt, og den blyfrie ammunition kunne godt være et skridt

Et af de bedste argumenter for, at vi går på jagt, er, at vi spiser vores bytte. Og hvorfor ikke optimere den gastronomiske oplevelse ved at tilvejebringe vildtkød med alternativer til giftigt bly? Testen fra England viser i hvert fald, at grønne kugler virker akkurat lige så godt som blyholdige, om det så gælder kronvildt eller som her muntjak, og uanset om det gælder skud på 30 eller 200 meters afstand.

Foto: Thomas Lindy Nissen.

på vejen mod løsningen. Forandringerne kommer, uanset om vi vil det eller ej, så jeg vil anbefale andre jægere at prøve den blyfrie ammunition. Det er ikke et spørgsmål, om kuglerne virker. Jeg vil snarere sige, at hvis der er et problem, er det enten et problem i kombination af den enkelte riffel og den specifikke kugletype, eller også er det træfsikkerheden, der ikke er optimal hos skytten, siger hjortevildtforvalter Steve Goodwin, der årligt nedlægger over 100 stykker hjortevildt. I denne test nedlagde han 40 dyr med forskellige ammunitionstyper i tre kalibre: 243, 6,5x55 og 30.06.

Kort efter denne test var afsluttet, annoncerede National Game Dealers Association (sammenslutningen af engelske vildthandlere), at man fra 1. juli 2022 vil forpligte sig til en blyfri leverandørkæde.

Tiderne skifter – nu gælder det bare om at følge med dem.

tln@jagtrejsefeber.dk

Ifølge den engelske hjortevildtforvalter Steve Goodwin er der kun to mulige årsager til, at blyfrie kugler ikke virker: Enten passer den enkelte kugletype ikke til den specifikke riffel, eller også er riffelskytten ikke dygtig og præcis nok. Skyder man blankt forbi – som i dette tilfælde – er materialet i kuglen naturligt fløjtende ligegyldigt. Foto: Thomas Lindy Nissen.

Mere info

Hvis du vil have en mere dybdegående gennemgang af, hvilke kugletyper, mærker og kalibre der var med i testen, kan du se programmet om den store felttest på Fieldsports Channel via dette link: [kortlink.dk/2b4ct](https://www.kortlink.dk/2b4ct) Også Danmarks Jægerforbund og Jæger har gentagne gange de sidste fem-seks år behandlet emnet blyfri riffelammunition. På hjemmesiden finder du en lang række artikler om emnet: <https://www.jaegerforbundet.dk/vaben/jagtriffel/valg-af-riffel-ammunition/>